

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Naročnina se plačuje vnaprej in stane letno Din 84.—, polletno Din 42.—, mesečno Din 7.—. Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Aškerčeva ulica šte. 3, telefon šte. 2448. Poštni predal 169. Čekovni račun šte. 15.420.

Leto III.

Ljubljana, 29. avgusta 1931.

Štev. 35.

Oblika, slovnica in pravopis v trgovski reklami.

Površen ogled napisov nad različnimi obratovalnicami — ne samo na deželi, tudi v mestu — nas pouči, da so: oblika, slovnica in pravopis v službi trgovske reklame kruto zastavljeni neoglajenci. Še bolj pa vam se utrdi to odkritje ob vstopu v obratovalnico samo, če si malo ogledate tam izvešena opozorila in razne reklamne napise.

Že oblika napisov (firm) priča, da se v tem oziru preveč štedi vsepovsod. Premalo ali skoraj nobene važnosti ne polaga večina trgovcev na zunanjo obliko napisa tvrdke, še manj pa običajno na pravopis in slovnico. Neredko najdete napis na kosu kartona, včasih na sirovi, neuglajeni deski, na kosu od rje razjedene pločevine ali pa se ti režijo zveržene črke z golega zida. Drugod zopet te pozdravi ogromna, kričeča tabla, na kateri je nevešča, neokorna roka »namalala« vse mogoče »okraske«, pri katerih je treba šele tuhtati, kaj naj pomenijo. Celi romani sledijo včasih običajni označbi trgovske tvrdke. Ponekod so še celo ti siromašni, nepravilni in neokusni označevalci tako razbiti, razjedeni, izprani in zabrisani, da le s težavo doženeš njih pomen. Vsepovsod pa so napisi zaprašeni in zamazani, ker se jih prereditko dotakne metla, ščetka ali čistilna krpa.

Napis nad trgovino je približno to, kar pri človeku ovratnik, kravata ali pri uniformi označba čina, ter že na zunaj razodeva kvaliteto trgovca in

trgovine. Kakor je pri človeku zane-marjena, razcapana in onesnažena obleka največkrat zanesljiv znak njegove duševne in telesne vrednosti, ocenjuje zunanja oblika napisa notranjost trgovine, pa tudi sposobnost in zanimanje trgovca za svojo stroko.

Za nesnažnimi stekli, neočiščenim vhodom in drugimi dokazi malomarnosti na pročelju lokala ne bo nihče iskal snožnosti, marljivosti, pa tudi ne kvalitativne vrednosti, solidnosti in vljudnosti v njegovi notranjščini.

Štedljivost na tem mestu ni pravilna! Ne dajajte svojih napisov v izdelavo neveščim mazačem, ker je prihranek pri izdelavi, samo navidez, in tak, že po obliki neokusen napis igra vlogo odbijajočega strašila v koruzi, namesto da bi bil prijazen in prikupen vabnik.

Pravopis in slovnica, kakor bi človek mislil, da v tem oziru pri razmeroma kratkem besedilu ni mogoče grešiti, tvorita poglavje zase. Še danes različni »tergovci« ponujajo ob enem na napisu razne »vertnarske« potrebščine, »kolke« in slično, pa tudi »robo« vseh »sort« itd., da ne omenjam različnih drugih, tujih spakendrank, ki so trgovcu v sramoto in najprimitivnejšim pravopisnim pravilom v posmeh. Posebno »roba« in »sorte«, ki se skušajo danes udomačiti posebno v sadjarski terminologiji, dasiravno imamo za to lepe, domače izraze, naj izginejo iz trgovinskega slovarja.

izmed najpogostejših pravopisnih napak naj se omeni še napačna raba predloga »z« in »s«, dalje pogrešno sklanjatev, ki zakrivi največkrat pri napisu, da se nekatere vrste označijo v drugem, nekatere pa v četrtem sklonu, kakor: »Prodaja peciva in drugo blago«. Velik križ je tudi z ločili. Lahko rečem, da so pravopisno in slovnično pravilni napisi pri nas prava redkost.

Neka posebna bolezen je tudi pacenje imen in priimkov. Človeka mora ujeziti dejstvo, da imamo pri nas še mnogo zavednih, narodnih trgovcev, ki svoja pristno — slovenska imena pišejo v spakedranem, tujem pravopisu, kakor so jih razmrcvarili razni prevneti uradniki pred nekaj desetletji.

Take grobe napake morajo izginiti, ker jemljejo trgovcu samemu ugled in označajo pomanjkanje inteligence ter vzbujajo navadno prikrito posmehovanje, kar pač ni v njegovem interesu!

Toliko na kratko o zunanosti trgovskega lokala.

Notranjost sama pa hrani navadno še lepše cvetke, tako glede oblike, kakor glede pravopisa in slovnice.

Skoraj povsod vas pozdravi skrajno neokusni, naravnost odurni, slovnično in pravopisno neprebavljivi izvesek: »Ker moj pes dolgov ne žre več...« Morda spada ta, iz nemščine v spakedranščino presajena krilatca v kako zakotno beznico, nikakor pa ne v trgovino.

Razna opozorila in lastni reklamni napisi naj bodo napravljeni v okusni obliki, ne na rjavem kartonu ali celo

na zavijalnem papirju, predvsem pa brez pravopisnih in slovniških napak!

Nobena sramota ni, če se trgovec glede pravopisa in slovnice obrne na strokovnjaka. Znani so mi ljudje z akademsko izobrazbo, ki nimajo pojma niti o enem, niti o drugem. Kakor hitro se ne čutite v tem oziru popolnoma večšega, naprosite za to sposobnega človeka, ki vam bo z veseljem in rad postregel. Isto velja glede zunanje oblike. Tudi tukaj naj ne bo trgovec preveč konservativen in naj ne zavrača mnenja drugih. Mnogo priznanih strokovnjakov vam je na razpolago z nasveti in načrti. Povdarjam, da je to skoraj edino vidno reklamno sredstvo malega in srednjega trgovca; zato naj ne bo neupravičeno preveč štedljiv v tem oziru!

Glede reklame velikih podjetij pa, katerih pregrehe v obliki, pravopisu in slovnicu niso z redkimi izjemami nič manjše, zahtevajte, da imajo njih reklamni izveski in letaki ter slični propagandni material poleg lepe oblike tudi tak pravopis, ki ne pači lepote našega jezika.

Naravnost sramotno je, da vsebuje propagandni material nekaterih »domačih« velepodjetij, gorostasne pravopisne napake. Vsa pažnja je navadno posvečena njegovi zunanji obliki, in v tem oziru taka podjetja ne štedijo z izdatki. Sestava besedila pa vsebuje vnebovpljoče pogreške in kruto žali naš jezik. Obenem pa je taka, jezikovno spakedrana reklama dokaz, da dotično podjetje ne zaposluje nobenega slovenskega zmožnega človeka; tedaj tudi ne reflektira na podporo od strani slovenskega trgovca in slovenskega konsumenta!

Menice kot jamstvo za bančne tekoče račune.

Kadar trgovec zaprosi pri banki za kredit v tekočem računu, zahteva banka navadno od njega blanco menico za 20 ali celo več odstotkov višji znesek kot znaša otvorjeni kredit v tekočem računu.

Dasiravno se običajno taka menica

smatra samo kot garancija, se neradko pripeti, da banka brez vednosti trgovca menico izpolni in eskontira (t. j. vnovči) pri kaki drugi banki, seveda po nižji obrestni meri. Menico navadno eskontira v celotni višini, če tudi morda trgovec ni izrabil svo-

jega kredita v celoti, včasih je celo vzel komaj nekaj odstotkov na ta račun. Ob zapadlosti predloži eskontna banka menico trgovcu v plačilo, in ta jo mora plačati. Dogodili so se celo slučajji, da je moral plačati trgovec prezentirano menico v celoti, dasiravno njegov dolg na tekočem računu, za katerega kritje je položil to menico, ni dosegel niti četrtnine menične vsote.

Seveda ima trgovec pravico zahtevati od svoje banke, pri kateri je imel odprt tekoči račun, povračilo razlike, ki jo je moral plačati nad višino svojih obvez. Vendar je to pravna pot zase, in trgovec mora v slučaju odpora banke svoje zahteve šele iztožiti. Sodišče mu bo, seveda, priznalo njegovo terjatev ter naložilo banki plačilo, če je to svojo pravico **zadostno podprl z dokazi**. Za drugo škodo, ki jo ima trgovec vsled takega, milo rečeno, nekulantnega ravnanja banke, pa ne dobi nikakega povračila, oziroma mu je na prosto dana zopet le "dvomljiva" civilnopravdna pot.

Kar pa, če je banka zašla medtem v konkurz in trgovcu ne more plačati zneska, ki si ga je brez njegove vednosti in odobritve izposodila na njegov račun?

Tako terjatev mora trgovec (če ve zanjo, kar se tudi ne zgodi vedno) prijaviti kot terjatev tretjega razreda v konkurzni masi. Dogodi se pa lahko, da je prijavljena terjatev oporekana, vsled česar ima trgovec zopet nove sitnosti in stroške. In končno je še veliko vprašanje, če bo prišel ob zaključku konkurznega postopanja vsaj do delnega kritja.

Na ta način mora trgovec plačati za skrahiranega upnika neprostovoljno, takorekoč tudi neobvezno garancijo.

Nobeden izmed obstoječih zakonov mu ne daje v tem slučaju niti tega zadoščenja, da bi se tako, iz moralnega vidika nedopustno postopanje vsaj na drug način kaznovalo.

Potrebno je, da novi zakon o bankah prepove tako zloupotrebo v svrhu garancije založenih menic.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Izven inventarja in investicij obstoje lahko še drugi premoženjski deli, ki jih izkažemo v bilanci, če imajo količakaj znatnejšo vrednost. To so predvsem obratovalni pomočki, kakor: olje, masti, pogonski material itd. Včasih je naložen v takih zalogah znoten kapital, ki smo ga izkazali sicer kot blagovne ali obratovalne stroške v prometnem računu. Vrednost zaloge same pa izkažemo v bilanci pod aktivno, v računu izgube in dobička pa kot dobiček. Prihodnje leto moramo v računu zgube in dobička to vrednost izkazati pod izgubo za označbo: poraba lanske zaloge obratovalnih pomočkov. Med dobičkom pa bomo izkazali novo vrednost takrat ocenjene zaloge in isto vrednost izkazali tudi v novi bilanci kot aktivno postavko.

Račun vrednostnih papirjev: med aktivni izkažemo vrednost vrednostnih papirjev vedno po takratni najnižji kurzni notaciji, dočim smo kurzni dobiček ali kurzno izgubo, predstavlja jočo razliko med vrednostjo, izkazano v zadnji bilanci, prištevsji izdatke in odbivši prejeme v prometnem računu, izkazali v računu zgube in dobička, bodisi kot izgubo, bodisi kot dobiček. Kontrola je naslednja: stanje izkazano v zadnji (otviritveni bilanci), prištevsji izdatke in odštevsji prejeme iz prometnega računa nam kaže našo lastno ceno vrednostnih papirjev koncem leta. Ker pa te cene ne izkazujemo v bilanci, marveč kurzno vrednost na sklepni dan, moramo k ceni prišteti kurzni dobiček, kakor ga izkazuje račun zgube in dobička, lai odšteti tam izkazano kurz-

no izgubo, dobimo znesek, kakršnega izkazuje, oziroma mora izkazati bilanca pod aktivni.

Končno nam preostane še račun obratne glavnice, katero pri samolastnih tvrdkah predstavlja vloženi kapital trgovca, v kolikor ni izkazan v drugih računih, s pribitkom nedvigljenih dobičkov iz prejšnjih let. Pri samolastnih tvrdkah je trgovec začetno-vloženi kapital zapopaden že v vseh drugih aktivnih računih ter predstavlja skupna vsota aktivnih postavk po odbitku pasivnih čisto premoženje trgovca, tedaj ob otvoritveni bilanci tudi njegov, v podjetje vloženi obratni kapital v gotovini, blagu in lastnem delu do dneva otvoritvene bilance.

Dobiček pa, ki ga izkazuje bilanca naslednjega leta, je treba pripisati k temu obratnemu kapitalu, tedaj v bilanci za drugo leto izkazati pod naslovom: »obratna glavnica« ali: »dobiček iz prejšnjih let« ali pa si otvori trgovec poseben račun pod lastnim naslovom ali pod nadpisom: »lastni račun«, v katerem zbira vse dobičke na ta način, da v vsaki naslednji bilanci pripiše k prej izkazani vsoti še dobiček iz prejšnjega leta. Seveda je potreba pri takem računu tudi odpisati izgubo iz prejšnjih let, da je bilanca čista in pokaže trgovcu res pravi dobiček ali izgubo v poslovnem letu.

To postavko moramo knjižiti v bilanci pod pasiva, ker izkazuje dolg podjetja nasproti trgovcu.

Če pa obstoji iz prejšnje (poslovne) bilance samo izguba, jo mora trgovec v bilanci izkazati pod aktivni, da se mu pokaže čisti efekt (zguba ali dobiček) v poslovnem letu. V slučaju, da se v tem letu pokaže ponovno samo izguba, jo mora pri bilanci za naslednje leto zopet pripisati k že prej izkazani. V slučaju pa, da se pokaže dobiček v novi bilanci, se za to vsoto izkazana izguba iz prejšnjih let v naslednjem letu zmanjša ter izkaže v bilanci pod aktivni kot »izguba iz prejšnjih let« po odbitku vsote lani izkazanega dobička. Kadar pa dobiček v poslovnem letu pokaže večji

znesek kot so v isti bilanci izkazane izgube iz prejšnjih let, se v naslednjem letu izkaže razlika, za katero je bil lanski dobiček večji kot izkazane izgube iz prejšnjih let, v bilanci pod pasiva kot dobiček iz prejšnje dobe in predstavlja poseben del trgovčevega obratnega kapitala, vložene v trgovino v obliki njegovega uspeha.

Izkazani dobiček ali izkazana izguba se mora, seveda, točno ujemati s številko, ki jo izkazuje račun zgube in dobička.

Pri trgovskih družbah pa, kjer so posamezniki vložili določene vsote na račun obratnega kapitala, moramo kot obratni kapital (delniško glavnico, vplačane vloge družabnikov) izkazati vsoto njihovih vplačil. Ponekod se napačno prakticira, da se vsakoletni dobiček zopet pripiše k taki obratni glavnici, vsled česar se ta vedno veča. Za razdeljeni vsakoletni dobiček pri trgovskih družbah moramo otvoriti poseben račun družabnikov, kamor poedinim družabnikom vpisujemo njih delež na dobičku in ga kot ločeno postavko izkažemo pod pasiva v bilanci. Pripis dobička se izvrši vedno šele v bilanci za naslednje leto.

Kadar pa se dobički ali del dobička pri trgovskih družbah stekajo v kak poseben fond za kritje izgub ali za kak drug namen, moramo te fonde v bilanci naslednjega leta izkazati pod pasiva.

(Konec prihodnjič.)

Pridobivajte našemu listu vedno nove naročnike!

Schmoll
Pasta

je pri nas in v inozemstvu najbolj priljubljena

krema za čevlje

Gospodarske beležke.

Komisije za kontrolo sadnega izvoza.

Banska uprava je v smislu pravilnika o kontroli sadnega izvoza pri nas določila sledeče kontrolne komisije, ki pričnejo poslovati 12. septembra: v Celju, Mariboru, Ptuju, Ljutomeru, Murski Soboti, Novem mestu in komisariji v Logatcu, Kranju, Radovljici, Kamniku, Kresnicah, Lescah, Dravogradu, Mežici, Št. Juriju, Šmarju pri Jelšah, Konjicah, Slovenski Bistrici, Mariboru, Vuhredu, Prevaljah, Ptuju, Središču, Ljutomeru, Kapeli, Radovljici, Murski Soboti in Dolnji Lendavi.

Naša trgovinska agentura v Newyorku.

Pri našem newyorškem poslaništvu je osnovana posebna trgovinska agencija, ki ima nalogo posredovati in dajati našim trgovcem željena pojasnila. Kdor bi želel kake trgovske ali druge gospodarske informacije, naj se obrne na naslov: »Jugoslav Trade and Turist Information Office«, 48 West 52 Street, Newyork.

Ustanovitev postaj za čiščenje travnih semen.

Poljedelsko ministrstvo je dovolilo 1 milijon dinarjev podpore za ustanovitev treh postaj za čiščenje travnih semen. Te postaje se ustanovijo za Dravsko bano vino v Ljubljani, za Savsko v Križevcih in za Dunavsko v Beogradu.

Ker smo doslej morali iz inozemstva uvažati vsako leto večje množine travnih semen, zlasti lucerne in detelje, bomo na ta način popolnoma omejili uvoz tega, poleg tega pa bodo novi čistilne postaje v stanu čistiti tudi semensko deteljo in lucerno za izvažanje.

Prestavljanje trgovske korespondence.

Da se olajša trgovcem poslovanje z inozemstvom, se je ustanovil pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu poseben oddelek za prestavo tuje korespondence na naš jezik in obratno, ki bo ob strogem čuvanju poslovne tajnosti našim trgovcem proti minimalni odškodnini vedno na razpolago.

Čudno postopanje nekaterih sušačkih trgovcev.

»Naša Sloga«, ki izhaja na Sušaku, poroča, da se nekateri sušački trgovci za prevoz v Grčiji nakupljenega blaga poslužujejo italijanskih ladij, in to celo preko Trsta, namesto da bi prevažali blago iz Grčije potom naših ladij, ki imajo celo nižjo prevoznico tarifo kot italijanske. Neumljivo je tudi, zakaj dirigirajo blago po daljši in dražji poti preko Trsta, namesto da bi jo usmerili direktno na Sušak. Tako ravnanje nekaterih trgovcev je vsekakor zelo čudno ter vse obsodbe vredno. »Naša Sloga« upravičeno grozi, da bo objavila imena teh trgovcev, ki pač ne zaslužijo podpore od strani domačih konsumentov.

Gremijalna trgovska šola v Ljubljani.

Šolski odbor razglašča z ozirom na pričetek novega učnega leta sledeče:

Popravni izpiti se začno na gremijalni trgovski šoli v Ljubljani v ponedeljek, dne 31. avgusta t. l. ob 14. uri.

Vpisovanje v II. in III. letnik se vrši v torek, dne 1. septembra t. l. od 8. do 12. ure dopoldne v prostorih gremija trgovcev. Vajenci(ke) se morejo vpisati le na podlagi predloženega šolskega spričevala preteklega šolskega leta.

Vpisovanje v I. letnik bo dne 1. septembra od 14. do 17. ure in dne 2. septembra od 8. do 12. in od 14. do 17. ure.

Za sprejem v gremijalno šolo so predpisani trije razredi srednje ali meščanske šole, v slučaju prostora pa bodo sprejeti tudi priglašenci, ki so dovršili dva razreda omenjenih šol. Vsak priglašenec pa mora biti redovan iz nemščine. Predložiti je treba zadnje šolsko spričevalo.

Pri vpisu v I. letnik plača vsakdo 500 Din šolnine in 100 Din sprejemnine, v višji razred pa le šolnino v znesku 500 Din. Brez vplačila predpisanih taks ne more biti nihče vpisan in sprejet.

Poostreni predpisi glede ročne prtljage na železnicah.

Železniška uprava je naročila, naj se strogo izvajajo predpisi glede ročne prtljage potnikov, katera sme zavzemati samo prostor pod in nad sedežem, nikakor pa ne sme stati na hodniku ali na prostoru, ki pripada drugim. Železniški uslužbenci imajo nalog, da pazijo že ob vstopu potnika v vagon, da ne vzame seboj več ročne prtljage kot jo zamore namestiti na prostoru pod in nad sedežem.

Najboljše med najboljšim vrvarskim blagom se izdeluje v **Grosupljem**.

Varstvena znamka garantira za izbrano, neprekosljivo kvaliteto. To je blago, ki bo zadovoljilo Vaše odjemalce, a Vam zagotovilo trajen dober zaslužek, ki ga dajejo le zadovoljni odjemalci. — Poskusite tudi Vii

DRŽAVNI DOHODKI IZ TAKS IN TROŠARIN.

Statistika davčnega oddelka pri finančnem ministrstvu izkazuje v juliju sledeče dohodke iz taks in trošarin, katerim v primerjavo dodajamo podatke za julij iz lanskega leta ter vsote, na katere so bili za letošnji julij ti dohodki proračunsko predvideni:

	julij 1930	prejeto: julij 1931	proračunano:
A.	76,672.688	57,991.042	66,916.667
B.	81,912.657	77,501.679	78,458.334
C.	25,613.042	25,554.156	25,308.333

Pod »A« so izkazane trošarine, pod

»B« splošne takse in pod »C« vozarinske takse.

Težki gospodarski položaj se odraža tudi v teh državnih dohodkih, ki so se nasproti lanskem letu zopet močno znižali, pa tudi (z izjemo vozarinskih taks) ne dosežajo pričakovanih proračunanih vsot.

Trošarine so v prvih štirih mesecih tekočega proračunskega leta za 28 milijonov dinarjev manjše kot lani in tudi za 22 milijonov dinarjev manjše kot je bilo predvideno s proračunom.

NAS IZVOZ V JULIJU.

Pravkar objavljeni podatki o izvozu v mesecu juliju izkazujejo v primerjavi z lanskim julijem zopet nazadovanje. Izvozili smo v tem mesecu 255.400 (lani 391.990) ton blaga v vrednosti 351.3 (lani 513.9) milijona dinarjev. Po vrednosti je tedaj letošnji julijski izvoz za 162.6 milijona dinarjev manjši kot lani.

Glavni predmeti našega izvoza v tem mesecu (z vrednostjo v milijonih dinarjev), katerim v oklepaju dodajamo podatke za lansko leto, so bili sledeči: pšenica 35.5 (19.5), koruza 12.4 (45.8), konoplja 4.2 (6.2), goveja živina 15 (26.8), svinje 30.7 (18.8), drobnica 10.5 (12.7), konji 4.3 (3.8), perutnina 5.2 (8.3), sveže meso 14.2 (13.5), jajca 24.4 (38.8), gradbeni les 59 (80), drva 4.7 (7.5), pragovi hrastovi 7.4 (11.2), bukovi 1.6 (3.6),

izdelki iz lesa 3.8 (7.4), strojljni ekstrakti 3.9 (5.1), cement 14.3 (13), svinec 3 (4.5), baker 9.9 (49.3), ostale ručnine 15.8 (20.6), vino 3.3 (1.6).

Izvoz poljskih pridelkov z izjemo pšenice je povsod manjši kot lani. Posebno težko je nazadoval izvoz pšenice. Izvoz živine je tudi močno nazadoval, le svinj smo v letošnjem juliju izvozili več. Težko je nazadoval tudi izvoz jajc.

Lesni izvoz je še vedno v močnem nazadovanju, tako v primerjavi z lanskim letom, kakor nasproti letošnjim prejšnjim mesecem. Najtežje nazadovanje pa kaže izvoz bakra.

Vrednost skupnega izvoza v prvih sedmih mesecih letos znaša 2667 milijonov dinarjev nasproti 2876.3 milijona dinarjev lani v isti dobi.

Po širnem svetu.

Evropska komisija proti povišanju angleških carin.

Poročali smo že, da namerava Anglija svoje težko finančno stanje izboljšati na ta način, da poišče del kritja za deficitni proračun v povišanih carinah. Gospodarski odbor evropske komisije Društva narodov, ki pravkar zaseda v Ženevi, se je izrazil proti nameravanemu zvišanju, ker bi bile vsled tega prizadete vse evropske države in ker tako povišanje ni v skladu s še vedno obstoječimi stremljenji po ustvaritvi carinskega premirja.

Komisija sklepa tudi o drugih važnih evropskih gospodarskih vprašanjih, zlasti o mednarodni pomoči Nemčiji, Avstriji in Madjarski potom dolgoročnih posojil.

Avstrijsko-ruska pogajanja.

Na Dunaju se je dne 20. t. m. vršila konferenca avstrijskih in ruskih delegatov glede medsebojne trgovinske pogodbe, ki naj bi bazirala na običaju največjih ugodnosti ter imela po vzorcu zadnjih avstrijskih pogodb tudi določene kontingente za uvoz.

Avstrijsko-romunska trgovinska pogodba.

Dne 22. t. m. je bila na Dunaju podpisana trgovinska pogodba med Avstrijo in Romunijo, sestavljena na podlagi klavzule o največjih ugodnostih. Poleg tega sta bili podpisani tudi razsodiščna in naseljevalna pogodba.

Menjalna kupčija med Ameriko in Brazilijo.

Po poročilih ameriških listov sta ameriška in braziljska vlada sklenili menjalno pogodbo, glasom katere bo prva dala drugi 25 milijonov bušlov ameriške pšenice v zameno za 1,050 tisoč vreč braziljske kave.

Otvoritev nemških borz.

Na sestanku predsednikov nemških borz dne 26. t. m. so sklenili, da pričnejo borze s 3. septembrom zopet redno poslovati.

Reka — sovjetsko trgovinsko oporišče.

Sovjeti so si po pogodbi z Italijo izbrali Reko za svoje trgovinsko oporišče, kjer nameravajo ustvariti skladišča za blago, s katerim mislijo oskrbovati zlasti podunavske države. Za sedaj je tam veliko skladišče ruske pšenice, ki pa ne najde kupcev, ker ji konkurira cenejše madjarsko blago. Cene bodo nedvomno v kratkem znižane. Čuje se, da nameravajo sovjeti osnovati na Reki tudi veliko lesno skladišče.

Izvoz jajc iz Bolgarije.

Dočim je naš izvoz jajc v nazadovanju, vedno bolj narašča izvoz jajc iz Bolgarije, ki je leta 1929 znašal 1739 vagonov, leta 1930 2560 vagonov, a letos je že v prvih petih mesecih izkazoval 1417 vagonov, vsled česar se pričakuje, da bo celokupni letošnji izvoz jajc znatno presegel množino 3000 vagonov.

Italija zopet povišala žitne carine.

Te dni je Italija ponovno povišala uvozne carine za žito od 61 lir na 75 lir za 100 kg.

Znižanje obrestne mere v Nemčiji.

Nemška državna banka, ki je o priiliki izbruha finančne krize nastavila obrestno mero za diskont na 15% in jo potem že po preteku enega tedna znižala na 10%, razmišlja zopet o novem, znatnem znižanju diskonta, dasiravno še vsa nevarnost novih izbruhov ni odstranjena. Lombardno obrestno mero je znižala ta teden že na 12%. Znižanje diskonta zahtevajo vsi gospodarski interesi. Kakor kaže, bodo tudi borze pričele že prihodnji teden s poslovanjem.

Čehoslovaško-madjarska pogajanja. Slaba žitna letina na Čehoslovaškem.

Vsled suše v juliju je letošnja žetev na Čehoslovaškem veliko manjša kot lani in tudi manjša kakor se je pričakovalo. Ker so letos vsled tega uvozne potrebe večje kot lani, se lepo razvija in napreduje naš izvoz.

Nemčija ukinila takso za potovanje v inozemstvo.

Nemška vlada je 26. t. m. ukinila takso 100 mark na osebo za potovanje v inozemstvo, ki je bila pred kratkim uvedena.

Da se konča carinska vojna med obema državama, so se pričela dne 25. t. m. pogajanja za sklep nove trgovinske pogodbe. Brezpogodbeno stanje, ki traja že od srede decembra pretečenega leta, je prizadejalo trgovini obeh držav veliko škode.

Brezposelnost v Nemčiji zopet narašča.

Število brezposelnih, ki je v juliju pričelo nazadovati in je koncem julija izkazovala statistika 3,976.000 nezaposlenih, je v prvi polovici avgusta zopet znatno naraslo ter je znašalo 15. avgusta 4,104.000 oseb.

KAKO PODPIRA NEMČIJA DOMAČE ŽITO.

Neverjetno visoka carinska zaščita za uvoz žita, ki znaša 25 mark (338 Din) pri met. stotu, tedaj več kot dvojno vrednost pšenice, je povzročila, da so pričeli v Nemčiji marljivo obdelovati in razširjati žitna polja, ki so že danes postala sposobna za pokritje celokupne domače potrebe do malenkosti. Ta ekstremna zaščita in forsiranje domačega poljedelstva je, seveda, žitorodnim državam na občutno škodo.

Ker pa je domače nemško žito slabše kvalitete in obstoji navzlic visokemu pridelku potreba po uvozu boljših, tujezemskih semenskih žit, pa tudi za mletje boljših vrst moke, je

Nove bančne insolvence v Ameriki.

Pred nekaj meseci je zaporedoma ustavilo plačila več bank v Združenih državah. Zdaj pa so se pojavile nove insolvence ter je morala državna banka v Ohio podvzeti akcijo za reševanje stotine manjših bančnih podjetij. Poleg tega so štiri velike banke v Toledo zaprle šalterje. Po statistiki Federal Reserve Boarda je v letošnjem prvem polletju padlo v plačilne nezmožnost 788 bank, ki so imele 478 milijonov dolarjev vlog.

Svetovna produkcija piva.

Statistika svetovne produkcije piva izkazuje v pretečenem letu 197·2 milijona hektolitrov. Glavne producentinje piva so sledeče države: Nemčija 48·5 milijona hl, Anglija 33·7, Amerika 28, Francija 18, Belgija 15, Čehoslovaška 11·6 milijona hl. Letna produkcija piva v Jugoslaviji znaša okoli 600.000 hl.

pričela Nemčija forsirati izvoz lastnega žita na ta način, da je uvedla premijo za izvoznike, ki se sicer ne izplača v gotovini, pač pa daje izvozniku pravico do uvoza enake množine inozemskega žita po globoko znižani carini: 2 marki od met. stota. Izvozniki navadno ne rabijo takih uvoznih nakaznic, zato jih prodajajo mlinom, ki jih plačujejo po 18 do 19 mark za vsak met. stot. Če računamo, da izvoznikom uspe prodaja žita po ceni 7—8 mark, prejmejo v povprečnem slučaju po 25 mark (338 Din) za vsak metrski stot izvožene pšenice. Račun dragega pridelovanja pa poravnajo nemški konsumenti.

ANGLIJA.

Splošna gospodarska depresija in še posebej indijski bojkot je prizadejal angleški industriji hude udarce in vrgel na cesto okoli 3 milijone delavcev, katere je morala država vzdrževati s podporami, kar je težko obremenilo njen finančni položaj. Zadnji dogodki na gospodarsko-političnem torišču, zlasti finančna kriza Nemčije in odtok angleškega zlata v Fran-

cijo so to stanje še zaostri. Državni proračun je izkazal čimdalje večji deficit, ki ga ni bilo mogoče kriti iz dotoka normalnih, pa tudi ne iz zmerno povišanih državnih dohokov.

Razni preventivni ukrepi: povišanje davčnih dajatev, načrt za konverzijo državnih dolgov na nižjo obrestno mero, pa tudi projekt za 10% zvišanje uvoznih carin in slične odredbe,

ki naj bi povišale državne dohodke in istočasno znižale njene izdatke, se deloma niso izkazali zadostni, deloma pa so naleteli na odpor v notranjosti države; povišanje carin pa je vzbudilo proteste inozemstva. Pojavile so se zahteve po znižanju in celo po ukinitvi izdatkov na naslov podpor brezposelnim, kar pa je povzročilo novo nezadovoljstvo med delavstvom, ki je bilo doslej na vladi.

Ti dogodki, iz katerih ni bilo mogoče doslej poiskati zadovoljivega izhoda, so prisilili delavsko vlado z MacDonaldom kot predsednikom laburistične partije k demisiji.

Dne 25. t. m. se je po težkih zapletljajih Mac Donaldu vendarle posrečilo sestaviti zopet novo vlado, sestavljeno iz šefov vseh večjih strank, predstavljajočo nekako vsepolitično koncentracijo za rešitev nujnih vprašanj v zadevi uravnovešenja državnega proračuna.

Novo vlado je angleška javnost sprejela z zelo različnimi občutki. Dočim prerokuje gospodarsko časopisje novi vladi uspeh, je delavsko časopisje drugega mnenja ter napoveduje neuspehe, zlasti za slučaj, ko bi vlada hotela ukiniti ali okrniti podporo brezposelnim.

Nova vlada je že obelodanila svoj sanacijski program, ki v glavnem obsega sledeče omejitve izdatkov v državnem proračunu: 10% znižanje podpor brezposelnim; povišanje prispevkov za delavsko zavarovanje; znižanje učiteljskih plač za 10%; omejitev in črtanje nekaterih javnih zgradb, zlasti cest; splošna redukcija uradniških plač, ki bo razdeljena tako, da bo nižjim odtrgan manjši, višjim pa večji odstotek (od 2 do 20%); znižanje poslanskih dnevnic; redukcija državnih uslužbencev za 2%; zvišanje vojnega proračuna ter splošno štedenje tudi v vseh drugih ministrskih resorih.

Blížnja bodočnost bo pokazala, katera izmed obeh skupin ima prav.

Borzna poročila.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Državni papirji: Voj. škoda promptna 334—335, 7% Blairovo pos. 69—70, 8% Blairovo pos. 78—80, 7% inv. posojilo 70—71-50, tobačne srečke 20 — ponudba, agrarne obveznice 43—45, begluške obveznice 56—57, Rdeči križ 40 — ponudba, posojilo Drž. hipotekarne banke 71—73, Seligmanovo posojilo 78—80.

Tekom tedna je doživela vojna škoda težak padec (nad 20 točk), padlo je tudi 7% investicijsko posojilo, dalje begluške obveznice; vsled visoke ponudbe so nazadovali tudi kurzi tobačnih srečk in Rdečega križa.

Privatni efekti: Ljubljanska kredit. banka 121—126, Prva hrv. šted. 957 do 965, Strojne tov. 80, Kranjska industr. družba 312, Združene papirnice Vevče 120—122, Narodna banka 5450 povpraševanje, Kreditni zavod 160—170, Obrtna banka 36 povpraševanje, Celjska posojilnica 150, Kreditni zavod 195, »Trboveljska« 225—230, Jadranska plovdba 450—540.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
1 angleški funt	273'80	275'—
1 ameriški dolar	56'40	56'50
1 avstrijski šiling	7'94	7'96
1 belga	7'87	7'90
1 bolgarski lev	—'409	—'408
1 češkoslovaška krona	1'674	1'67
1 francoski frank	2'22	2'22
1 italijanska lira	2'95	2'96
1 grška drahma	—'73	—'73
1 romunski lej	—3'336	—'33
1 španska peseta	5'215	5'02
1 danska krona	15'07	5'05
1 švicarski frank	10'98	11'03
1 hol. goldinar	22'75	22'80
1 turška lira, papir	26'70	26'60
1 zlati frank	10'985	10'98
1 kanadski dolar	56'10	56'10
1 norveška krona	15'07	15'05
1 brazilski milreis	5'20	5'20
1 argentinski pezos	17'25	17'25
1 egiptovski funt	280'50	280'30
1 albanski frank	10'86	10'80
1 švedska krona	15'09	15'08

Španska peseta je šla zopet nekoliko navzgor. Nemška marka še vedno ne notira v inozemstvu. Porastel je dolar, peseta in belga.

Tržna poročila.

Hmelj.

V Savinjski dolini je prišlo do prvih sklepov po razmeroma zelo neugodni ceni 8 Din za prvovrstno blago.

V Vojvodini je neka domača pivovarna ponudila za »golding« po 10 Din, vendar ni prišlo do kupčije, ker upajo ondotni hmeljarji doseči celo višje cene.

V Zatecu se je kupčevalo z lanskim blagom po ceni 4—8·50 Din za kg (120 do 250 Kč za vrečo 50 kg).

Glede letošnjega pridelka je situacija še nejasna ter ponujajo kupci po 200 do 230 Kč, dočim zahtevajo hmeljarji po 300 Kč za vrečo.

V Nürnbergu se je cena hmelja nekoliko okrepila ter se je za tetanski hmelj kupčevalo po 56 do 60 mark (15 do 16 Din) kg.

Fizol.

Pridelek pri nas se označa z izjemo nekaterih krajev, ki so trpeli vsled suše, kot prav dober. Cene so za naše blago še vedno negotove, vendar kolikor toliko odvisne od novosadske borze, ki notira beli fizol po 1·82 do 1·85 Din za kg franko nakladalna postaja. »Ribničan« bo nedvomno dosegel nekaj višjo ceno. Italija plačuje »prepeličar« poljske provenijence po Lit 1·10 do 1·15 (okoli 3·25 Din) franko Trst.

Znižanje cene umetnih gnojil.

Nemška dušikova industrija se je odločila, da za leto 1931/32 zniža cene umetnih gnojil, in sicer za 2—6 pfenigov pri 1 kg dušikovitih gnojil ter za 25 pfenigov pri 100 kg nitrofosfata.

Tudi iz Čile poročajo, da pride v kratkem do znatnega znižanja cen za čilski soliter.

Domače citrone na trgu.

Te dni so prodajale kmetice iz Skradina pri Šibeniku zelo lepe domače citrone po 4 Din kg. Inozemske citrone se v Šibeniku prodajajo po 10 do 12 dinarjev kilogram. Potrebno bi bilo, da se razvije propaganda za šaditev citron ne samo v okolici Šibenika, marveč povsod, kjer je klima za to vrsto južnega sadja ugodna.

Vino.

Situacija na tržišču za vino se je vsled nujnosti trgatve zopet poslabšala, zlasti ker so kupčije redke. V Sloveniji, posebno na Dolenjskem je položaj v tem oziru razmeroma najboljši, dasiravno se pod imenom cviček prodajajo vsepovsod vsa mogoča vina navzlic odredbam o kontroli vina.

Zelo težak je položaj vinogradnikov v okolici Petrovaradina, kjer se ponuja staro vino po 2 Din in celo po 1·50 Din liter.

Tudi Dalmacija še ni prodala vseh tistih zalog, ki so vsled nove trgatve nujno potrebne odprodaje, vsled česar grede cene lanskemu pridelku navzdol in se včasih sklenejo kupčije vsled sile za vsako ceno.

Sadje.

Slive so letos nekoliko drobnejše, a boljše kvalitete kot lani. Iz Brčkega se izvozi dnevno okoli 40, iz Srbije pa okoli 20 vagonov. Cena se giblje med 200 in 220 Din za 100 kg.

Grozdje v smederevski okolici se že močno izvažajo po ceni 3·70 do 4 Din za prvovrstno blago. V Sremu pa je cena grozdja na debelo komaj 1 do 1·50 Din za kilogram.

Jabolka so v Srbiji dobro obrodila, a gre večinoma le za drugovrstno blago, ki ima ceno 350 do 400 Din za 100 kilogramov.

Orehi so v Srbiji letos slabejše obrodili ter pride za izvoz v poštev le kakih 50—60 vagonov iz okolice Knjaževca. Cene še niso določene, vendar ne bodo nižje kot lani.

Jajca.

Na našem tržišču se je Nemčija zopet pojavila kot kupec, kar je povzročilo nekoliko izboljšanje cen ter plačujejo izvozniki štajersko blago po 65 do 70 par komad.

Na berlinskem trgu so dne 24. t. notirale sledeče cene za komad franko meja, neocarinjeno: jugoslovansko blago 7 do 7·25 pfeniga, rusko blago 6·5 do 7 pfenigov, madžarsko 7 do 7·25, romunsko 7 do 7·50 in poljsko 6·5 do 7.

Poljski pridelki na zagrebškem trgu.

Na zadnjem zagrebškem trgu se je za 100 kg plačevalo sledeče cene: detelja 110 do 120 Din, otava 110 Din, seno 90 do 110 Din, slama za nasteljo 60 do 70 Din, slama v snopih 4 do 6 Din komad.

Izgledi za trgovino s kožuhovino.

Dočim je v Leipzigu doslej trgovina s kožuhovino mirovala, se opaža ta mesec nekoliko poživljeno delovanje. Posebno kože kuncev so predmet živahne kupčije, ker jih rabi mnogo ondotna krznarska industrija za predelovanje.

Doslej je igral Leipzig vodilno vlogo v kožuhovini, ker je posredoval skoraj vse kupčije za rusko blago. Vprašanje pa je, če bo spričo velike krize letos Nemčija v stanu financirati rusko blago, vsled česar obstoji možnost da se kupčija prenese v London ali v New York. Ker je položaj nejasen, se zlasti Amerika omejuje v nakupovanju, vsled česar je tudi vprašanje bodočih cen še vedno zelo problematično.

Ameriško tržišče.

Ameriške blagovne borze notirajo sledeče cene (v oklepaju cene pred tednom):

V Čikagu notira žito: pšenica, ki se je pretečeni teden nekoliko okrepila (na 49.15), je iznova močno padla navzlic prizadevanju farmerskega kartela ter beleži le 46.50 centima za bušel (27.21 kg). Ostala žita kažejo ponovno padanje ter notirajo za bušel (25.40 kg): oves je ta teden najmočneje nazadoval ter notira 19.62 (pred tednom 21.40) centima; rž je tudi v nazadovanju in notira 32.25 (pred tednom 33.85) centima; najtežje pa je padla koroza, ki notira 41.25 (nasproti 45.60 pred tednom).

Bombaž je po prizadevanju kartela in po naravnost drakonskem sklepu za uničenje velikih zalog svojo ceno ne samo obdržal, temveč je celo porastel na new-yorški borzi (od 6.75) na 6.86 centima za libro (0.45 kg).

Kava je tekot tedna v Newyorku zopet močno padla ter notira »Rio« št. 7 4.72 (pred tednom 5.03) dolarja, »Santos« pa 7.29 (pred tednom 7.39) dolarja za vrečo,

Kovine.

Londonška kovinska borza beleži sledeče cene v funtih za tonó:

Baker: 32.45 (pred tednom 32.55).

Cin: 116.12 (pred tednom 116.25).

Cink, ki je pretečeni teden precej občutno padel (na 11.25), se je zopet popravil ter dosegel celo višjo ceno kot pred 14 dnevi in notira 11.70.

Svinec se je tudi popravil ter notira 12 (pred tednom 11.75).

Kositer: neizpremenjeno 108.60.

Aluminij: neizpremenjeno 85.

Antimon: neizpremenjeno 42.50 za angleško ter 19.25 za kitajsko blago.

Cena kruha po svetu.

»Internationale Wirtschaft« prinaša članek o ceni kruha v posameznih državah, ki dokazuje, da je kruh pravzaprav najdražji v tistih državah, ki pridelajo največ žita. Štiri funte kruha (2.24 kg) stane po teh informacijah: na Švedskem 18 penc (20.52 Din), v Nemčiji in Severni Ameriki 17 penc (19.28 Din), v Kanadi 13 penc (14.82 Din), v Avstraliji 11 penc (12.54 Din), v Rimu 10 penc (11.40 Din) in na Angleškem 7 penc (7.98 Din).

Pri nas stanejo 4 funti kruha 10.08 Din. tedaj je kruh na Angleškem, ki mora žito uvažati, cenejši.

Svetovne cene železa.

Današnje svetovne cene železa fob Anversa znašajo za tono: palično železo 64.85 marke, forme 63.11 marke, železni trakovi 78.65 marke, debela pločevina 77.18 marke, tanka pločevina 83.57 marke, valjana žica 103.23 marke.

Rekordno nizka cena gume.

V Londonu je cena gume padla na 2.98 pence za funt ter s tem dosegla zopet nov rekord v nižini.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil
Ljubljana, Karlova cesta 4
Prodaja na obroke

Nogavice, rokavice, volna in bombaž
najceneje in v veliki izbiri pri
KARL PRELOG, Ljubljana
Židovska ulica — Stari trg

ŽITO.

Na novosadski blagovni borzi notirajo sledeče cene za žito, natovorjeno v vagon:

Pšenica: sremska 162-50—163 Din, slavonska 160 Din, sremska, šlep 163 dinarjev.

Koruza: bačka 94 Din, sremska 95 do 96 Din.

Ječmen: 120 Din.

Oves: baranjski 125 Din, slavonski in sremski 130—135 Din.

Moka: »0gg« in »0g« bačka 260—280 Din, »2« 240—260 Din, »5« 225—240 Din, »6« 215—220 Din; slavonska in sremska »0g« 255—260 Din, »2« 235 do

240 Din, »5« 220—230 Din, »6« 210 Din, »7« 170 Din, »8« 125 Din.

Otrobi: bački in banatski 105 Din, sremski in slavonski 97-50—100 Din.

Na somborski borzi beležijo sledeče cene:

Pšenica sremska in slavonska 79 kg 160—162-50 Din.

Rž: bačka 130—135 Din.

Ječmen: bački in sremski 63—64 kg 115—120 Din.

Koruza: bačka 91—93 Din.

V inozemstvu so žitne cene še dalje v občutnem padanju. Posebno cena koruze je naravnost katastrofalno padla, tudi oves je doživel močan padec.

ŽIVINA.

Na zagrebškem trgu so cene goveje živine neizpremenjeno slabe, dočim so pri prašičih nekoliko čvrstejše kot so bile pretečeni teden.

Ob precej živahnem prometu se je trgovalo po sledečih cenah:

Goveja živina: biki 3-50 do 4 Din; krave 2-50 do 5 Din; junice 3-50 do 5 Din; junci 3-50 do 4-50 Din; voli II. 4 do 5-50 Din; teleta 5-50 do 8 Din za kg žive teže; zaklana teleta so se plačevala po 7 do 9 Din kg.

Prašiči: pitani 8 do 10 Din; nepitani 7 do 8 Din za kg žive teže; zaklani

sremski prašiči 11 do 12-50 Din kg; pujski (odojki) 70 do 170 Din komad.

Konji: par 5500 do 7000 Din; žrebeta 1.250 do 2000 Din komad; konji za meso 1-25 do 1-50 Din kg žive teže.

V Novi Gradiški so cene živine občutno padle ter se je na »stepanskem« sejmu trgovalo po sledečih cenah: biki 4 do 5 Din; voli 3-50 do 5-50 Din, junice 5 do 6 Din, krave pa po 3 do 4 Din za kg žive teže. Konji so se prodajali po 1.580 do 3.000 Din komad. za Italijo se je prodalo 7 vagonov goveje živine, za Avstrijo 1 vagon konjev, za razne dele Jugoslavije pa okoli 10 vagonov.

Lesno tržišče.

Nazadovanje našega lesnega izvoza na Madjarsko.

V zvezi s splošno krizo je tudi močno nazadoval naš izvoz lesa na Madjarsko. Naš izvoz lesa na Madjarsko v zadnjih treh letih kaže sledeče številke:

leta	ton	pengö
1928	495.177	25.982.000
1929	428.467	22.346.000
1930	273.878	14.223.000

Letonjši izvoz pa kaže še ponovno nazadovanje, zlasti v gradbenem lesu, ker je gradbena delavnost vsled težkega gospodarskega položaja na Madjarskem povsem zastala.

Konferenca štajerskih lesnih trgovcev.

Dne 20. avgusta t. l. so v Mariboru pod predsedstvom g. E. Marina zborovali lesni trgovci iz štajerskega dela ter razpravljali o težkem položaju, v katerem se nahaja naša lesna trgovina in še posebej ona iz bivše mariborske oblasti, ki je vsled madžarske finančne in gospodarske krize najbolj prizadeta.

Na zborovanju je bila iznešena množica raznih predlogov, ki so se izročili v proučitev posebnemu odboru, sestavljenemu iz zastopnikov raznih gremijalnih lesnih sekcij z nalogo, da sklepa o njih na posebnem sestanku dne 1. septembra.

Povpraševanje za kostanjev in orehov les.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine poziva trgovce, ki imajo kostanjev in orehov les za izvoz, naj mu takoj stavijo pismene ponudbe.

DOBAVE.

12.000 komadov jamskih krajnikov nabavi do 3. septembra Direkcija drž. rudnika Zabukoveca pri Celju.

Pogoji na razpolago pri Zbornici TOI.

SENČNE STRANI JUGOSLOVANSKO-ROMUNSKEGA LESNEGA SINDIKATA.

Po ustanovitvi jugoslovansko-romunskega kartela za mehki les bi bilo pričakovati, da nastopi pri nas v notranjosti živahnije organizatorično delovanje, zlasti propaganda za pristop vseh, ki so na tem sindikatu interesirani, ne glede na to, ali izvažajo mesečno 10 ali 100 vagonov. Kolikor nam je znano, se v tem pravcu pri nas doslej še ni nič storilo, ali pa so bili k vstopu v kartel povabljeni le izjemni veleizvozniki, dočim se je male in srednje prezrlo; ti pač ne potrebujejo nikake zaščite, in jih menda namerava kartel polagoma odriniti od izvoza ali vsaj od olajšav, ki bi jih mogoče pridobil za svoje člane.

Nekaj več se je v tem oziru storilo na Hrvaškem in v Bosni, kjer so se pozvali k pristopu tudi mali in srednji žagarji in trgovci. Uspeha pa tudi tam ni posebnega, kar dokazujejo zelo slabo obiskani sestanki, ki pričajo obenem tudi o majhnem zanimanju za ta kartel.

Značilno je tudi dejstvo, da se celo nekatera velika podjetja še do danes niso odločila za pristop h kartelu, kar je zelo lahko umljivo, ker so izvozne cene, ki jih je nastavljal kartel, tako visoke, da ni prav nobenega upanja, da bi bilo mogoče z njimi prodreti na inozemsko tržišče. Poleg tega pa jih v mnogih slučajih vežejo še stare pogodbe, katerih ne morejo stornirati.

Takoj ob osnovanju kartela smo poudarili, da glede cen ne bo mogel igrati prav nobene vloge, pač pa bo našo lesno trgovino še bolj potisnil v ozadje, ker bodo toliko bolj pridno prodajali izven kartela stoječi avstrijski, poljski, pa tudi ruski izvozniki. Ta naša napoved se je uresničila v polni meri ter naš izvoz močno pada,

dviga pa se zlasti avstrijski in poljski izvoz na naša dosedanja tržišča.

V krogih naših industrijalcev se je pričela pogodba z Romuni treznejše presojeti, in splošno prevladuje med njimi prepričanje, da ima od kartelnega dogovora koristi samo romunska lesna trgovina, zlasti tista, ki ni v kartelu, kakor tudi tista, ki se ne drži kartelnih cen.

Glede razlike v ceni, kjer se je za naše široko tombante blago priznala nižja cena 1 dolar, pri ozkem pa celo samo 0-25 do 0-75 dolarja pri kubičnem metru, ta razlika ne odgovarja dejanski kvalitativni razliki ter vsled boljše kvalitete zopet omogoča Romunom, da nam konkurirajo s kvaliteto, četudi po nekaj višji ceni.

Kartelna cena sama na sebi pa, ponavljamo, je tako visoka, da je spričo nje vsaka kupčija nemogoča. Če primerjamo današnjo kartelno ceno za 24 mm blago I., II. in III. vrste, ki je določena na 16-50 oziroma na 17 dolarjev, s cenami, ki vladajo danes na tržišču, so te cene naravnost smešno visoke. Prav tako bi lahko nastavili cene na 50 in še več dolarjev. Vprašanje je samo, kje bi našli kupca?

Poleg tega pa so tudi predpisi za sortiranje mehkega lesa popolnoma prikrojeni romunskim razmeram ter se določa n. pr. za Južno Francijo sledeče sortiranje: 10—12% Ia, 38 do 40% IIa in 50% IIIa blaga, dočim je pri nas Ia in IIa blaga kakih 15%, vse ostalo pa IIIa.

Tudi pogoji glede plačevanja faktur so taki, da jih danes naši odjemalci, zlasti oni, ki kupujejo v velikih množinah, ne bodo mogli akceptirati.

Posledice tega neumljivega dogovora postanejo za našo kartelirano lesno trgovino lahko usodni, ker ji

pretijo z izgubo še dosedanjih redkih odjemalcev, odpirajo pa možnost kupčije nekartelirani trgovini, še posebej pa inozemskim konkurentom.

O notranjih pridobitvah pa do danes niti ne moremo govoriti.

S kakim namenom se je tedaj osnoval brezpomembni jugoslovansko-romunski kartel za izvoz mehkega lesa? Toliko kratkovidnosti, da ne bi računali s konkurenco drugih držav, pogodnikom ne moremo pripisovati. Tedaj si od kartela samega tudi niso nič obetali. Ker niso podvzeli tudi nobenih korakov, da bi h kartelu pritegnili še vse druge države, a istočasno že določili neverjetno visoke cene, izgleda dogovor neresen ter bo

prinesel korist samo tistim državam, ki stojijo izven kartela.

Če sklepamo po teh dosedanjih ukrepih, dobivamo čimdalje več potrdil k domnevi, da se pogodnikom ni šlo za drugo kot za to, da si pridobijo pod to firmo zaščito, podporo in razne ugodnosti, potom katerih bo v karteliranim izvoznikom mogoče spraviti vso ostalo našo lesno trgovino pod njihovo popolno odvisnost.

Mi stojimo slejkoprej na stališču, da bodi olajšav in ugodnosti deležna celokupna naša lesna trgovina, naj bo v kartelu ali ne! Prepričani smo, da se tudi na merodajnih mestih ne bodo nikdar zastopavljale koristi večine.

LJUBLJANSKA LESNA BORZA.

Na lesnem trgu je položaj še vedno neizpremenjeno mlačen ter so tudi povpraševanja omejena samo na najbolj nujne potrebe kupcev. Vendar kažejo vsi znaki, da so zaloge naših odjemalcev že večinoma izčrpane. Navzlic temu pa krijejo z naročili samo svoje najbolj nujne potrebe, o čemer pričajo zlasti povpraševanja, ki se nanašajo skoraj vedno le na gotove komisije po notah. Vzrok zastoja v gradbenem lesu tiči v glavnem v slabi konjunkturi, ki je omejila gradbeno delavnost vsepovsod, posebno pa na naših najbližjih stalnih tržiščih.

Zaključki so zelo redki, kar je deloma posledica direktnih zvez kupcev s prodajalci, deloma pa vsled splošnega zastoja v lesni trgovini razumljiv pojav.

Cene so v glavnem neizpremenjene, vendar mestoma revidirane. Drva so spričo nastopajoče sezone šla nekoliko navzgor. Borza notira slede cene franko vagon, nakladalna postaja:

Smreka-jelka: hlodi I., II., monte 130 do 140, brzjavni drogovi 160—170, bordonali merkantilni 230—260, tramí merkantilni 180—200, škorete, konične, od 16 cm naprej 400—440, škorete, paralelne, od 16 cm naprej 440—490, škorete, podmerne, do 15 cm 350—400, deske-plohi, konični, od 16 cm naprej 370 do 400, deske-plohi, paralelni, od 16 cm naprej 390—410.

Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobljeni 350—400, deske-plohi, naravni, ostrorobi 450—530, deske-plohi, parjeni, neobrobljeni 470—550, deske-plohi, parjeni, ostrorobi 650—750, testoni 360 do 420.

Hrast: hlodi I., II. 250—300, bordonali 950—1050, deske-plohi, neobrobljeni boules 900—950, deske-plohi, neobrobljeni, merkantilni 750—850, deske-plohi, ostrorobi (podnice) 900—1000, frizi 700 do 800.

Drva: bukova 15.50—16.50, hrastova 13—14.

Železniška pragovi: 2.60 m, 14 × 24; hrastovi 48—53, bukovi 27—29.

Oglje: bukovo za 100 kg 60—65.

Cene seveda ne odgovarjajo povsem onim, ki veljajo v privatni trgovini ter so večinoma nekoliko previsoko nastavljene. Privatne kupčije se vršijo vsled nujnih odprodaj mnogokrat po takih cenah, da te ne krijejo niti produkcijskih stroškov.

Povprašuje se po sledečem blagu:
150/200 m³ bukovine, neobrobljene, neparjene, od 2 m dolžine naprej, in sicer sme biti od 2—3 m le 10%, od 18 cm širine naprej z medijo 29 cm, I., II. in III. v sledečih dimenzijah: 50 m³ 40 mm, 90 m³ 55 mm, 60 m³ 60 mm. — Cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče.

TUJSKO-PROMETNA RAZSTAVA NA LJUBLJANSKEM VELESEJMU.

V propagandnem delu tujsko-prometne razstave bodo imele letoviške občine (Bled, Bohinj, Celje, Cerkljara, Dobrna, Jezersko, Kamnik, Kočevje, Kostanjevica, Kranj, Kranjska gora, Laško, Ljubljana, Maribor, Novo mesto, Pohorje, Rogaska Slatina, Škofja Loka, Višnja gora in dr.) vsaka svoj razstavni prostor. Te občine bodo nazorno pokazale promet tujcev s statističnimi slikami, umetniške slike in fotografije prirodnih krasot, reliefe, klimatične razmere, cene za sobe in kompletno penzijo, zabavišča, prireditve in prospekte. Posebna pažnja bo posvečena načelu, da je treba predvsem živ materijal v modelih in kolikor mogoče malo slik, ki ubijajo razstavo, ki jo delajo enolično in nezanimivo.

Akcijski odbor z zvezo s Sušakom bo razstavil najbrž relief z železniško traso. Avtomobilski klub bo razstavil v posebnem oddelku relief banovine z označbo cest, s stanjem cest, mednarodne cestne označbe organizacije avtoklu-

ba, fotografije in slike sportnih prireditev, trofeje in dekorativni materijal. Nazorno bo pokazan tudi avtobusni promet v Dravski banovini. Sportni klub »Hirija« bo razstavil modele kopaljšča, prostorov za tenis in drsališča. Aero-klub se nam predstavi s svojimi pridobitvami.

Jadranska plovdba bo razstavila modele parnikov, njih notranjo opremo, modele pristanišč, reliefe naše primorske in dalmatinske obale, slike itd.

Razstave se bodo udeležili tudi Jugoslovanska sportna zveza, ki bo zlasti razstavila reliefe smuškega terena in modele skakalnic. SPD in »Skala« bosta razstavili reliefe planin, modele in lege koč, markacije potov, trofeje, sportno opremo.

Velik bo tudi razstavni materijal »Zveze za tujski promet v Ljubljani« in »Tujsko-prometnega sveta v Mariboru«.

Velik in zanimiv bo tudi materijal ljubljanskega velesejma, ki bo podal nazoren pregled svojega enajstletnega dela.

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pecilni prašek, tedaj izrecno zahtevajte

Dr. Oetkerjev pecilni prašek

in

Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor

ker se je že večkrat pripetilo, da trgovec na to pozabi, vsled česar dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko „SVETLA GLAVA“, ker je to edina, ki jamči za dobro kvaleteto.

Ako pri Vašem engrosistu ne dobite Dr. OETKERJEVIH izdelkov, tedaj pišite direktno na tovarno

Dr. Oetker Maribor

katera Vam na željo pošilja vse, pa bodisi tudi najmanjši kvantum.

Vam ustreči

naša želja!

Zadovoljnost odjemalcev

pa dosežete, če jim postrežete z najboljšim med dobrim,

zato jim ponudite

**Dr. Pirčevo
sladno kavo**

Velepražarna »PROJA«

Ljubljana, Aškerčeva ulica 3

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Jvan Jelačin, Ljubljana

**Zaloga sveže pražene kave,
mlelih dišav in rudninske vode**

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!